

การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

Development of Training Program for Preventing Bad -Purpose Internet of Students in Mathayomsuksa 4

จริญา จำไกร¹ และ รศ.ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ²

Chariya Chambairak¹ and Assoc. Prof. Dr. Sombat Tayraukham²

Received	Reviewed	Revised	Accepted
15/05/2019	01/06/2019	25/06/2019	04/07/2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อสร้างและพัฒนาการใช้โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 2) เพื่อศึกษาผลหลังการใช้โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมต่อการใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคารอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 35 คน 1 ห้องเรียน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 17 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ และแบบวัดการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ จำนวน 40 ข้อมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ตั้งแต่ 0.313 -0.708 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.980 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One - way Repeated Measure MANOVA) ผลการวิจัยพบว่า

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมี 17 กิจกรรม ใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 17 ชั่วโมง มีความตรงเชิงเนื้อหาจากการประเมินโครงร่างโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Student of Master of Education Thesis (Research and Educational Evaluation, Maha Sarakham University
Corresponding author, E-mail : chariyanok@gmail.com

² อาจารย์ประจำ ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, Email : sombat.t@msu.ac.th

Lecturer of Research and Educational Evaluation Department, Maha Sarakham University

เหมาะสมมากที่สุด) นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ มีคะแนนการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์หลังการใช้โปรแกรม (post-test) สูงกว่าคะแนนการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test) และมีคะแนนการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์หลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow Up) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทำให้สรุปได้ว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตที่สร้างขึ้นมีความคงทนในการเรียนรู้

คำสำคัญ : โปรแกรมฝึกอบรม ; การรับรู้ ; อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) create and develop and test the program for self-awareness of using the internet for the bad purpose of Matthayomsuksa 4 students 2) study the result of the program for senior high-school students. The samples of this study were 35 students of a class studying in Matthayomsuksa 4 of Prajacksilapakarn School in the semester 2 of the academic year 2018. They were selected though cluster-random sampling method. They had joined the trainings for 17 times. The research instruments used in the study were the program for self-awareness of using the internet for the bad purpose of senior high-school students and the test of self-awareness of using the internet for the bad purpose containing 40 questions. The test has scale with discriminating power ranging 0.313 - 0.708 and a reliability of 0.980 The statistics used for analyzing the collected data were mean, standard deviation, and One-way repeated measure MANOVA. The study showed that

1. The developed program has 17 activities and takes 8 weeks (2 hours a week) The program for self-awareness of using the internet for the bad purpose of senior high-school students was evaluated by the five experts, and its quality (IOC) was at best level.

2. The students who had joined the training and the follow-up program had the post-test score higher than the pre-test at the 0.01 level of significance. The students who joined the program had the endurance of knowledge in conclusion.

Keywords : Training Program ; Self-awareness ; Internet for the Bad Purpose

บทนำ

ปัจจุบันมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตภายในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นมาก ซึ่งจะเห็นได้จากปี 2560 ถึง 2561 มีการใช้อินเทอร์เน็ต เฉลี่ยวันละ 10 ชั่วโมง 5 นาที เพิ่มขึ้น 3 ชม. 30 นาที สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากนโยบายของภาครัฐที่ส่งเสริมด้านโครงสร้างพื้นฐานทางอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้ประเทศไทยมีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ นอกจากนี้การพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย รวดเร็ว สามารถตอบสนองการใช้งานของผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ในทุกความต้องการ ทุกเวลา และทุกสถานที่ รวมถึงการที่อุปกรณ์เคลื่อนที่ทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นสมาร์ตโฟน แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์มีราคาถูกลงมาก ทุกเพศทุกวัยสามารถจับจองเป็นเจ้าของได้โดยง่าย รวมทั้งแพคเกจอินเทอร์เน็ตก็มีหลากหลายรูปแบบที่ตอบสนอง ความต้องการของผู้บริโภคได้เลือกสรรในราคาที่ยอมรับได้ โดยกิจกรรมการใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ตยอดนิยม 5 อันดับ คือ 1) การใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Twitter, Instagram ร้อยละ 93.6 2) การรับ-ส่งอีเมล ร้อยละ 74.2 3) การค้นหาข้อมูล ร้อยละ 70.8 4) การดูโทรทัศน์ ดูคลิปวิดีโอ ฟังเพลงทางออนไลน์ (ร้อยละ 60.7) และ 5) การซื้อสินค้า/บริการทางออนไลน์ ร้อยละ 51.3 ตามลำดับ (Electronic Transactions Development Agency (Public organization), 2019) โดยปัญหาที่เกิดจากการใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ เช่น คดีแจ้งความการสั่งซื้อเครื่องสำอางผ่านทางเฟซบุ๊ก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คดีแจ้งความโดนแฉเฟซบุ๊กของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และคดีหลอกกล่อนักเรียนหญิง (Udon Thani Provincial Police Station. 2018) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าช่วงอายุ 15 – 18 ปี จะมีความเสี่ยงในการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด ซึ่งจะเป็นปัญหาของสังคมที่ต้องหาวิธีการแก้ไขในการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์

แนวทางหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ โดยใช้โปรแกรมการสอนที่เป็นเสมือนสื่อที่ก่อให้เกิดลำดับขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จำเป็นโดยมีสาระสำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพให้กับผู้เรียนจากความสามารถหรือพฤติกรรมในระดับกว้างในตอนต้นไปสู่ความสามารถหรือพฤติกรรมที่มีความเจาะจงในตอนท้ายของ Rothwell และ Cooksoon (Rothwell and Cooksoon. 1997 อ้างอิงจาก Yupalak Khejomrak. 2014 : 45) โดยใช้รูปแบบทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ที่เชื่อว่าพฤติกรรมของคนเราส่วนใหญ่นั้นเกิดขึ้นจากการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบในสภาพแวดล้อม (Bandura, 1994) เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนากาใช้โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึ่งประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อศึกษาผลหลังการใช้โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึ่งประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึ่งประสงค์หลังการใช้โปรแกรมสูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรม
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึ่งประสงค์หลังการใช้โปรแกรม 2 สัปดาห์สูงกว่าก่อนการใช้โปรแกรม

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึ่งประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เป็นการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึ่งประสงค์และทราบถึงผลของการใช้โปรแกรม
3. เป็นการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับรู้ถึงผลของการใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึ่งประสงค์ทำให้มั่นใจกล้าตัดสินใจหลีกเลี่ยงและป้องกันตัวเองจากภัยที่เกิดจากการใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึ่งประสงค์และสามารถเผชิญปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งนำความรู้ไปเผยแพร่แก่ครอบครัวหรือชุมชนต่อไป
4. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปใช้เพื่อพัฒนาฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึ่งประสงค์ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 11 ห้อง มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 385 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 35 คน 1 ห้องเรียน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

2.1 นวัตกรรม ได้แก่ โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึ่งประสงค์จำนวน 17 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมที่ 1 คืออย่างไรกับอินเทอร์เน็ต, กิจกรรมที่ 2 ในปัจจุบัน,

กิจกรรมที่ 3 รู้ไว้ไม่เสีย, กิจกรรมที่ 4 คิดก่อนแชร์, กิจกรรมที่ 5 ความคิดออนไลน์, กิจกรรมที่ 6 ยับยั้ง
ชั่งใจ, กิจกรรมที่ 7 เผชิญกับเรื่องแย่, กิจกรรมที่ 8 ฉันทะ, กิจกรรมที่ 9 อุปสรรคมีไว้พุ่งชน, กิจกรรมที่
10 พลังครอบครัว, กิจกรรมที่ 11 ความรักของฉัน, กิจกรรมที่ 12 อิทธิพลตัวเรา, กิจกรรมที่ 13 เรารู้ตัว
เรา, กิจกรรมที่ 14 เหนือกว่าสื่อ, กิจกรรมที่ 15 ฉันรู้ทันเธอ, กิจกรรมที่ 16 บุคคลที่สำคัญ และกิจกรรม
ที่ 17 ปัจฉินิเทศ

2.2 ตัวแปรตามการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์แบ่งเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคม,
ด้านปฏิสัมพันธ์, ด้านสื่อออนไลน์, ด้านความบันเทิง, ด้านเศรษฐกิจ, ด้านการพนัน และด้าน
แอปพลิเคชัน

3. ระยะเวลา คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 17 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึง
ประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้

โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่
พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แนวคิดในการ
จัดกิจกรรมในโปรแกรมครั้งนี้

1. ให้นักเรียนรู้ถึงผลจากการใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ใน
สังคมปัจจุบัน และควรหลีกเลี่ยงแบบไหน
2. ให้รู้ถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการรับรู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์
3. จัดกิจกรรมฝึกเพื่อส่งเสริมให้เกิดการรับรู้ความผิดพลาดการใช้
อินเทอร์เน็ตที่ไม่พึงประสงค์มาอบรมให้หลีกเลี่ยงและใช้ชีวิต
อย่างปลอดภัย

ทฤษฎี

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม

การรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึง
ประสงค์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4

1. ด้านสังคม
2. ด้านปฏิสัมพันธ์
3. ด้านสื่อออนไลน์
4. ด้านความบันเทิง
5. ด้านเศรษฐกิจ
6. ด้านการพนัน
7. ด้านแอปพลิเคชัน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

1. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** คือ แบบวัดการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วย 7 ด้าน แต่ละด้านมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.313 - 0.708 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.710 - 0.980

2. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้ ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 ห้องจาก 11 ห้อง จำนวน 35 คน และทำการทดสอบด้วยแบบวัดการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที

3. **สถิติที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ ก่อน-หลังการใช้โปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ วิเคราะห์แบบวัดการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ ตามเกณฑ์ ดังนี้ ให้ 5 คะแนน มากที่สุด, ให้ 4 คะแนน มาก, ให้ 3 คะแนน ปานกลาง, ให้ 2 คะแนน น้อย และให้ 1 คะแนน น้อยสุด

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการวิเคราะห์พหุคูณเปรียบเทียบ ก่อน-หลังการใช้โปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ แสดงผลดังตารางที่ 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ ก่อน-หลังการใช้โปรแกรม และหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติ	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig
Wilks lambda	.044	32.37	14.00	21.0	.00

จากตาราง 1 พบว่าการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร ก่อน-หลังการใช้โปรแกรมหลังเข้าร่วม 2 สัปดาห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

สรุปผลการวิจัย

จากผลการผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้สรุปผลการใช้โปรแกรมฝึกอบรมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่เพียงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และผู้วิจัยได้นำเสนอผลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. โปรแกรมฝึกอบรมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่เพียงประสงค์ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและการประเมินโครงร่างโปรแกรมโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านพบว่าผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

2. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่เพียงประสงค์หลังการใช้โปรแกรม (Post-test) และหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์โปรแกรมการรับรู้ความเสี่ยงต่อการใช้อินเทอร์เน็ตไม่เพียงประสงค์นำมา อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่เพียงประสงค์ ด้วยเทคนิคการจัดกิจกรรม ซึ่งสามารถทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความเสี่ยงต่อการใช้อินเทอร์เน็ตไม่เพียงประสงค์ หลังเข้าร่วมโปรแกรม และหลังการเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาโปรแกรมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่เพียงประสงค์ ด้วยเทคนิคการปฏิบัติตามกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการทางความคิดที่มีผลต่อพฤติกรรมและการก่อตัวของเจตคติของบุคคลเกิดจากการได้เห็นสิ่งต่าง ๆ ได้รับฟังได้กลิ่น และได้สัมผัส เป็นความรู้สึกรู้สึกที่เกิดจากประสาทสัมผัสโดยอวัยวะสัมผัส (Rangsan Chomya, 2010 : 69) การรับรู้ยังเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาเบื้องต้นในการตีความสิ่งเร้าที่ได้สัมผัสต่าง ๆ เพื่อสร้างประสบการณ์ที่มีความสำคัญสำหรับผู้รับรู้ การรับรู้เป็นสิ่งที่ทำให้ปัจเจกบุคคลมีความแตกต่างกันไม่มีบุคคลใดที่จะมีการรับรู้ที่เหมือนกับบุคคลอื่นทีเดียว เพราะเมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้าหรือสิ่งรับรู้ก็จะประมวลสิ่งรับรู้ นั้นเป็นประสบการณ์ที่มีความหมายเฉพาะตัวเอง (Scherhorn, Hunt และ Osborn อ้างอิงมาใน Napaporn Mutponhthaworn. 2002 : 10-11) ซึ่งกิจกรรมมีความเกี่ยวข้องกับด้านความควบคุมตนเอง ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านอิทธิพลของสื่อ ด้านการทำหน้าที่รอบคอบ ด้านความฉลาดในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค และด้านเจตคติต่อการใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัย Prathum Suthamma (2009) ได้ศึกษา เรื่อง พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนหอวัง กลุ่มตัวอย่างคือ

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ ชั้น ม.4-ม.6 ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายตั้งแต่ ม.4 - ม.6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการรับรู้ประโยชน์ในการใช้อินเทอร์เน็ตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการรับรู้โทษในการใช้อินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับปานกลางและด้านการรับรู้ต่อข้อพึงปฏิบัติและมารยาทในการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก และงานวิจัย Nitchapak Anothip (2013) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการรับรู้ความเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์ออนไลน์บนเว็บเพชบุ๊กผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ความเสี่ยงด้านหน้าที่ของผลิตภัณฑ์มากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือการรับรู้ความเสี่ยงด้านการเงินการรับรู้ความเสี่ยงด้านเวลาการรับรู้ความเสี่ยงด้านจิตวิทยาและการรับรู้ความเสี่ยงด้านสังคมตามลำดับในด้านการศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความเสี่ยงในการซื้อผลิตภัณฑ์ออนไลน์บนเว็บเพชบุ๊กไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อผลิตภัณฑ์ออนไลน์บนเว็บเพชบุ๊กและการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่าการรับรู้ความเสี่ยงในการซื้อผลิตภัณฑ์ออนไลน์บนเว็บเพชบุ๊กมีผลกระทบเชิงลบต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์ออนไลน์ในอนาคตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ หลังการใช้โปรแกรม (Post-test) และหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow) สูงกว่าคะแนนก่อนการใช้โปรแกรม (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย จากการตรวจสอบแบบสอบถามและการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ พบว่านักเรียนมีการรับรู้ความเสี่ยงต่อการใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์สูงขึ้นและเห็นความสำคัญของการรับรู้ความเสี่ยงต่อการใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์มากขึ้น เนื่องจากโปรแกรมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม และขั้นสรุป ซึ่งแต่ละขั้นประกอบด้วยเทคนิคหลายด้าน เช่น การอภิปรายกลุ่ม เกม บทบาทหน้าที่ กรณีตัวอย่าง และผู้วิจัยคอยดูแล กระตุ้น และสนับสนุนให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการรับรู้ความเสี่ยง กล่าวคือ ความสามารถในการหลีกเลี่ยงความรู้สึกและสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับความอยู่รอดของสิ่งมีชีวิตโดยใช้ความสามารถในการประมวลและเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา (Paul Slovic, 1987 : 280-285) จึงทำให้นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ มีความเข้าใจในระดับที่สูง

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัย Ekkatanan Boribarn (2014) ได้การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ ด้วยเทคนิคแสดงบทบาทสมมติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้านประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ หลังการใช้โปรแกรม (Post-test) และหลังเข้าร่วมโปรแกรม 2 สัปดาห์ (Follow) สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ข้อเสนอแนะ

1. ควรได้มีการพัฒนาโปรแกรมการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์ไปทดลองและปรับใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นต่อไป
2. ต้องมีการควบคุมให้กลุ่มตัวอย่างได้มีการรับรู้ข้อมูลในแหล่งเดียวกันทั้งหมด
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการสอนการรับรู้การใช้อินเทอร์เน็ตไม่พึงประสงค์โดยการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ อีกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Bandura, A. (1994). "Self-Efficacy," *Encyclopedia of Human Behavior*, 4 : 71-81
- Ekkatanan Boribarn. (2014). *Development of the Program to Promote the Self-Efficacy of Successful Experiences by Role Play Techniques of Prathom 5 students*. Master of Education (Educational Research and Evaluation) : Mahasarakham University. [In Thai].
- Electronic Transactions Development Agency (Public organization) Ministry of Digital Economy and Society. (2019). *Report of the internet user behavior survey in Thailand 2018 : Thailand Internet User Profile 2018*. Bangkok : Ministry of Digital Economy and Society. [In Thai].
- Napaporn Mutponhthaworn. (2002). *Risk perception and safety behavior of construction workers in Bangkok metropolis*. Master of Science Thesis Kasetsart University. [In Thai].
- Nitchapak Anothip. (2013). *The Effect of Perceived Risk Consumer Patronage in Online Shopping : Facebook*. Bangkok : Stamford International University. [In Thai].
- Paul Slovic. (1987). "Perception of Risk," *Science*, 236 : 236-85
- Prathum Suthamma. (2009). *Internet usage behavior of upper secondary school students of Howong School*. Special problems (general management), Master of Public Administration Degree Program. College of Public Service Burapa university. [In Thai].
- Rangsan Chomya. (2010). *Basic Psychology : Fundamentals in Understanding Human Behavior*. 2nd edition. Mahasarakham university. [In Thai].
- Rothwell, W., and P. Cooksoon. (1997). *Beyond Instruction : Comprehensive Program Planning for Business and Education*. San Francisco : Jossey-Bass.

Udon Thani Provincial Police Station. (2018). *Daily Report Book about Lawsuits 2016-2017*. Udon Thani : Udon Thani Provincial Police Station. [In Thai].

Yupalak Khejornrak. (2014). "The development of Education Program to Promote the Ability to Think Critically of the End of Grade : Mixed Methodology Research". *Journal of Educational Management, Mahasarakm university*, 20 (2) : December 2014. [In Thai].